

Eminentissimi Ac Reverendissimi Domini, D. Joannis Baptistæ, Cardinalis De Luca, Theatrum Veritatis Et Justitiæ, Sive Decisivi Discursus

Ad Veritatem Editi In Forensibus Controversiis, Canonicis & Civilibus, in quibus in Urbe Advocatus, pro una partium scripsit, vel Consultus respondit ; Cum Indicibus Argumentorum, Causarum ac Rerum luculentissimis. Opus Tam Judicibus, Quam Causarum Patronis, atque omnibus in utroque Foro ...

Pars I. De Testamentis, Codicillis, & ultimis voluntatibus. Pars II. De Hærede, & Hæreditate. Pars III. De Legitima Trebellianica, & aliis Detractionibus

Luca, Giovanni Battista de

Coloniae Agrippinae, 1690

Disc. VII. Romana redditionis rationum. De quibus bonis, ac fructibus hæres beneficiatus rationem reddere teneatur; Et præsertim de fructibus industrialibus, & quid de nominibus debitorum inexactis; ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74043](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-74043)

ROMANA
REDDITIONIS RATIONUM
 PRO
ALTOBELLO CASTRUCCIO
 CUM
JOSEPHO PASQUANINO,
 & aliis.

Casus disputatus coram A.C.

De quibus bonis, ac fructibus hæres beneficiatus rationem reddere teneatur; Et præsertim de fructibus industrialibus, & quid de nominibus debitorum inexactis; Et an peremptio, vel amissio bonorum, vel iurium vacabilium, seu vitalitiorum, cedat damno hæreditatis, vel respectivè damno ipsius hæredis; Et è converso quid de lucro, vel augmento.

S U M M A R I U M.

- 1 *Acti series.*
- 2 *Vacatio vitalitiorum cedit damno hæreditatis.*
- 3 *Contrarium, ut debeat esse hæres.*
- 4 *Emolumenta vacabilium non sunt fructus, sed fors.*
- 5 *De ratione opinionis, de qua n. 3.*
- 6 *Quando procedat opinio, de qua n. 2.*
- 7 *Hæres non tenetur de nominibus debitorum inexactis.*
- 8 *Impugnatur, seu declaratur.*
- 9 *De eodem, & ratione impugnationis.*
- 10 *Hæres an vendat habita fide de pretio.*
- 11 *An mercimonii, vel industria lucra, & damna pertineant ad hæredem, vel ad hæreditatem, &c.*

D I S C. VII.

Pullatus Altobellus tanquam hæres patris à Josepho, aliisque creditoribus. exhibuit coram A. C. inventarium, ac rationes, in quarum disputatione, plures disputationes habitæ fuerunt; Cum etenim ipse omnia bona possessa per patrem tempore obitus, separasset tanquam pertinentia ad fideicommissum avi, ex persona sibi delatum, creditores autem objicerent de legitima, aliisque detractionibus debitori in eis competentibus, atque reus replicaret de illarum consumptione cum pretio plurium animalium, ac etiam cum frumento, aliisque frugibus ab eo consumptis, ac remansis in hæreditate fideicommissantis, qui artem agrariam exercebat, necnon in quibusdam officiis vitalitiis ad eandem hæreditatem spectantibus, quæ per eisdem Petri mortem vacaverant; Hinc proinde tres fuerunt puncti sub juris disputatione cadentes (cum plerique alii consistent in nudo facto;) Primò scilicet circa vacationem dictorum officiorum, an hæredis, vel hæredi-

tatis damno cedere deberet; Secundò circa defuncta nomina debitorum constata ex animalium, aliorumque dictæ artis instrumentorum venditione habita fide de pretio; Et terciò circa frumentum, aliosque fructus industriales ex eadem arte in duabus recollectis perceptos.

Quatenus pertinet ad primùm; Scribentes pro creditoribus deducebant eadem, quæ insinuantur *sub tit. de detractionibus disc. 15.* quod scilicet, cum hic punctus in jure decisus non reperitur, neque aliqua obligatio adjecta sit hæredi vendendi officia, aliaque jura vitalitia, seu vacabilia, hinc non debeat vacatio cedere ejus damno, nisi proportionabiliter, & pro ejus quota sibi competente ratione legitima, idque praxis Curia recepit, ob determinationem Rotæ præsertim in *Romana fideicommissi de Marianis*, & consequenter cum in hac facti specie officia vacabilia, seu jura vitalitia, ut sunt census, vel loca montium ad vitam, vel societates officiorum, ponerentur quidem in calculo ad constituendum assem hæreditarium de tempore mortis defuncti pro regulanda legitima, ut eorum periculum cedere deberet aequali damno tam hæreditatis, quam filii, cui legitima debita est proportionabiliter, & pro rata tanquam inter duos socios, ita pro communi eadem rem possidentes, ut in dicta sua materia detractionum advertitur, atque cum hoc sensu in ista causa processum fuit.

Quamvis autem ego Scribens pro Altobello, cuius intererat integrum hujusmodi vacationis damnum cedere debere damno hæredis, non autem hæreditatis, resolutioni acquiescerem ex eo, quod Judices inferiores sequi debeant opiniones jam firmatas per Rotam, & Tribunalia majora; Attamen, tam istius, quam plurium consilium controversiarum occasione dicebam quod intellectus non acquiescebat; Ut enim advertitur *sub tit. de Regal. disc. 35. & dicto disc. 15. de detractionibus*, & in aliis, ista officia, vel jura vacabilia continent speciem negotiationis, ac industria, ita obtinendo singulis annis magnum emolumentum, ob susceptionem alicujus hujus periculi, ad eum illi, quos pro communi usu loquendi dicimus fructus, verè ac de stricto jure non sint tales, sed potius sint pars fortis, quæ ita minutatim recipitur, cum fructus propriè dicatur ille, qui in tempora percipitur, salva substantia; Et consequenter intrare debent eadem quæ habentur infra in tertio puncto super fructibus industrialibus, ex artis agrarie exercitio obventis, ut scilicet Vel emolumenta, quæ singulis annis percepta fuerunt, sortem constituentis atque in restitutione venirent juxta deducta *disc. disc. 35. de Regal. & disc. 148. de Dote* occasione agendi de usufructu dato in dotem; Vel quod jure occultæ appropriationis, seu emptionis & venditionis, ipsorum officiorum vel jurium vitalitiorum pretium in sorte principali in hæreditate remanere deberet.

Cum enim hæres fideicommissi gravatus dicatur fideicommissariæ hæreditatis legalis administrator, juxta auctoritates plenè deductas *sub tit. de Credit. disc. 36. ac eodem tit. de legit. & detra.* pluries; Hinc proinde legali administratori incumbere videtur onus gerere negotium utile administratæ hæreditatis ex voluntate morientis perpetuam, vel longam conservationem habere debentis, durante genere ad fideicommissum vocatos; Huic autem administrationi certè incongruum est, ac præter morem cujuslibet mediocriter diligenti patrisfamilias, retinere vacabilia per mortem amittenda, cum id adverteretur conservationi per testatorem desideratæ, ac fideicommissi conaturali, atque ita non est administrare hæreditatem, sed

sed gerere negotium proprium, propriamque utilitatem affectare in damnum hæreditatis ob emolumenta majora, quæ intuitu periculi percipiuntur, ideoque non videtur subesse probabilis ratio, quæ dictam resolutionem suadeat, nisi ubi facti circumstantiæ hæredem excusabilem redderent; Puta quia ad breve tempus vacatio sequuta sit; Vel quod ipso minore, vel pupillo existente, ista culpa adscribenda esset tutori, vel curatori, cum similibus; Multo verò magis ubi ageretur de societate officii ab ipso met hærede renovata juxta casum, de quo in *dicto tit. de fideic. disc. 192.*

Quo verò ad secundum punctum, Scribentes pro creditoribus, fundamentum constituebant in propositione, de qua cæteris relatis *Peregr. de fideicomm. art. 10. numer. 45. Fusar. de subst. quest. 625. numer. 1. Rom. apud Duran. decis. 12. repetit. decis. 310. numer. 5. cum seqq. par. 5. rec. & in aliis*, quod scilicet hæres gravatus non tenetur de nominibus debitorum inexactis sed quod facto casu restitutionis, ei sufficeret cedere jura, & indicare nomina, restituendo instrumenta, vel alia documenta, quatenus constaret ad ejus manus obvenisse.

Istud assumptum ita simpliciter, ac indefinitè receptum, pariter pro meo judicio parum probabile videtur, quoniam posito dicto principio, quod hæres gravatus jure legalis administratoris censendus veniat, idcirco gravandus onere diligentia, si non physica, & exquisita, saltè moralis; Quinimò probabiliter majus deberet esse onus ipsius, quam illud tutoris, vel curatoris, seu alterius legalis administratoris, cujus officium est gratuitum suum verò est cum recompensa fructuum, quos interim percipit, quoque facit, ac etiam trebellianicæ, quando prohibita non sit.

Atque si in terminis cessionis nominum debitorum, quæ per debitorem creditori fiat pro solvendo, non autem pro soluto, adeo ut importet simplex mandatum ad exigendum nomine cedentis, vel assignantis, adhuc tamen cessionarius tenetur docere de diligentia, adeo ut si constet de istis non adhibitis, quodque nimia negligentia fuerit causa amissionis, ista sibi imputanda veniat ratione suscepti mandati, quod secum trahit culpam sine dubio latam, ac juxta unam opinionem etiam levem ex deductis in sua materia *sub titulo de Credito*, Et tamen isto casu dici potest quod cedens rectè sciens, quod adhuc periculum inexigibilitatis suum esset, debebat esse sollicitus; Multo magis isto casu, in quo nemo superest, qui hanc sollicitudinem habere valeat; Ideoque durum, ac prorsus irrationabile videtur, ut remansis in hæreditate multis nominibus debitorum, de quorum exactio affirmativa, vel negativa non constet, atque justificatio post diuturni temporis decursum impossibilis est, prout impossibilis reddita est exactio, quæ de tempore proximo erat facilis, ac verisimiliter sequuta, quod hæres gravatus excusari debeat cum sola assertionem non exactio; Ideoque dicta conclusio discretè, ac sano modo pro facti qualitate intelligenda venit.

Verum in hac facti specie, neque ista inspectio cadebat, quoniam non agebatur de nominibus debitorum remansis in hæreditate, & quorum fidè defunctus sequutus esset, (in quibus terminis propriè dictæ auctoritates loquuntur,) sed agebatur de nominibus debitorum contractis ab eodè hærede gravato, qui animalia, aliaque bona mobilia in hæreditate reperta vendiderat, habita fide de pretio, quod per administratorem legalem fieri non potest, ideoque nisi doceret, quod de more regionis, vel ex

Paris. H. de Her.

temporum conditione aliàs hujusmodi bonorum venditio pro congruo pretio sequi non potuisset, quodque tunc emptores justè reputarentur idonei, adeo ut partes prudentis administratoris gesserit, inexactio autem ab aliquo casu provenerit (cum sensu etiam veritatis qualem in ista causa Judex quoque habuit) dicebam, ut pretium hujusmodi bonorum imputandum veniret, ipsique hæredi cedere deberet damnum non sequitur exactio, cuius negativa neque verificabatur, ideoque præsumptio erat in oppositum ob dilemma clarum quod ego constituēbam; Aut enim credidit personis idoneis, & præsumptio intrat exactio; Aut minus idoneis, & intrat culpa.

Quo verò ad tertium punctum fructuum industrialium perceptorum ex recollecta fatorum remansorum in hæreditate de tempore mortis testatoris, istorum respectu, indubitatum erat, ut remanerent in hæreditate juxta ea, quæ in terminis frumenti, aliorumque fructuum sub fideicommissi restitutione venientium, habentur *sub titulo de fideicomm. disc. 130.* nullaque desuper dubitandi ratio cadit, nisi circa detractionem expensarum pro perficiendo negotio à defuncto jam cepto, & an aliqua ratio habenda esset de ejus industria & operibus juxta ponderationes, de quibus *eodem tit. de fideicommiss. disc. 191.* Respectu verò recollectæ anni sequentis dicebam intrare eandem distinctionem, quæ habetur *dicto discurs. de fideicommiss.*, an scilicet ista fuerit continuatio necessaria negotii jam cepti, & preparati à defuncto, vel è converso fuisset merè voluntaria, ut primo casu, tam damnum, quam lucrum esset hæreditatis eodem modo, quo in prima recollecta dicitur, in altero autem esset hæredis obligati restituere, vel imputare pretium bonorum, ac instrumentorum hujus artis, jure occultæ emptionis, & venditionis cum se ipso factæ, atque sive uno, sive altero modo ab hac parte obtinebatur intentum.

ROMANA COMPOSITIONIS PRO FRATRIBUS DE FRANCONIIS CUM FABRICA SANCTI PETRI:

Casus disputatus coram Iudice Fabrica, & resolutus pro Franconiis.

Compositiones initæ per hæredem cum creditoribus hæreditariis, vel aliis jus contra hæreditatem habentibus, an hæreditario, vel proprio nomine factæ censentur, ad effectum ut commodum sit hæreditatis, vel è converso ipsius hæredis; Et de consequenti, an obligatio hæredis facta censetur proprio, vel hæreditario nomine, adeo ut competat, vel respectivè, cesset beneficium inventarii.

De LUCA
de
fratibus
et
fabrica
s. petri